

Prenumerationspris

$\frac{1}{1}$ år Kr. 2:—
 $\frac{1}{2}$ " " 1:—

Utgiven av Svenska Folkförbundet.

Redaktör: Andreas Stahl, Riddaregatan 3, Reval.

Utlandet:

$\frac{1}{1}$ år Kr. 3:—
 $\frac{1}{2}$ " " 1:50

Vad Sverige kunde och borde göra.

En riksvensk, som lever i Estland och blott en liten smula satt sig in i estlandssvenskarnas behov, kan knappast undertrycka sin förvåning hur relativt litet — trots allt skrivande och talande — dock göres från Sveriges sida till estlandssvenskhetens fromma. Jämfört med vad t. ex. det fattiga och beträngda Tyskland gör för de tyska minoriteterna i utlandet försvinna de svenska bidragen som en droppe i havet. I den förhoppningen att några rader av en riksvensk i denna fråga skall tränga fram till en och annan för svenskheten i utlandet intresserad person eller myndighet, är det för dagen tvenne frågor jag skulle vilja beröra.

Den första frågan gäller denna tidning. En var, som inser nödvändigheten av en estlandsvensk tidning, måste också inse nödvändigheten av att stödja den. Det är omöjligt att med ett så litet format kunna göra en veckotidning tillräckligt gällande. En tidning i den svenska kulturens tjänst måste ha möjlighet att bringa ett rikare och mångsidigare material. Att blott saxa ur svenskspråkiga tidningar är ur flera synpunkter mindre lämpligt. Så egenartade som estlandssvenskarnas förhållanden äro, fordras det originalbidrag, enkom skrivna med hänsyn till dessa förhållanden. Men därtill fordras pengar för att kunna honorera beställda bidrag. Att tigga i hop gratisbidrag går i längden inte. Dessutom synes mig arbetet med tidningens redaktion vara så pass mödosamt, att redaktören borde ha skäligen

ersättning för nedlagt arbete. Som tidningen sättes på ett estniskt tryckeri, måste man fordra ett ytterst noggrant korrekturarbete, vilken arbetslast man knappast kan fordra av redaktionen utan skäligen ersättning.

De summor, som erfordras äro ej så förfärliga. Tidningen betalar själv de tekniska kostnaderna.

Med ett tillskott av några få tusen kronor om året kunde formatet fördubblas, hinnehållet göras rikare. Det behövs en sida för allmänna meddelanden, i vart nummer borde vara en eller två kortfattade uppsatser, som belysa dels estländska aktuella frågor, dels svensk kultur av i dag. Det borde finnas en omfattande notisavdelning med kortfattade meddelanden dels över inländska, dels över svenska händelser. En liten följeton av intresse, som samtidigt visade svenskt litteraturspråk av i dag, skulle göra sin stora nytta. Men hur skall redaktionen kunna åstadkomma detta utan pengar? I Tyskland betsridas dylika penningbidrag ej blott av enskilda institutioner utan även av rikets kulturfond. Sverige är intet fattigt land. Man kunde gott kosta på sig att sätta litet mer pengar bakom de många orden om svenskhetsarbetet i utlandet.

Sverige lämnar bidrag till svenska församlingspräster. Det är bra, men det finnes ett område, där bristen är skriande: församlingsdiakonissor. På Vormsö finns en, men jag tänker närmast på Reval och de anslutna småöarna. Här i staden verkar det rent förbluffande att det ej finns sådan hjälp. I Sverige har var församling en eller flera diakonissor eller dispensärsköterskor,

d. v. s. sådana som ge råd åt sjuka, som vårda sig själva. Sjukvården har ju ständigt ansetts som ett av de sociala arbeten, som ligga kyrkan närmast. Jag har själv varit i tillfälle att se, hur oerhört svårt det är för ensamma sjuka att få nödig hjälp. I betraktande av de låga levnadsomkostnaderna i Estland borde det vara en småsak att från svensk sida tillhandahålla nödiga pengar. Estland genomgår svåra tider. En förbättring torde först långsamt inträda. En värdig insats för svenskhetens bevarande i utlandet vore att Sverige ställde till estlandssvenskarnas förfogande en effektiv kulturfond på t. ex. hundra tusen kronor. Det skulle räcka över de svåraste åren. Svenske konsuln kunde ju funktionera som kassadirektör.

Det finns pengar tillräckligt i Sverige. Vida större summor offras på rena strunten. Mer pengar bakom de många orden!

Till slut ber jag få anmäla en bok, som till julen utkom på Nordstedt & söners förlag i Stockholm. „Svenskar i utlandet“, utgiven av institutet för svensk utlandstjänst. En god tanke att utge en sådan uppslagsbok. Men tyvärr är den vackra tanken ej lika vackert utförd. Av de åttahundra svenskar — i Sverige födda — som lära finnas ute i världen, återfinner man här något tusental. Jag kan inte märka någon ledande princip vid utvalet. Jag känner massvis betydande svenskar i utlandet, men har ej kunnat återfinna en enda. Alldeles onödigt synes mig att ytterst detaljerat redovisa för vår officiella utlandsrepresentation, som återfinnes i flera andra kalendrar. Kanske

bliva kommande upplagor bättre, men denna första saknar praktisk betydelse. Priset är 5 kr., borde vid större anslutning kunna som rent kalenderverk ställa sig vida billigare.

Carl Mothander.

Till de sörjande estlandssvenskarna.

Motto: „Det gäller att så en ädel säd
På vandrigen genom världen,
Att giva det vackraste inom en
Till dem som de möta på färden
Det gäller att giva sitt hjärtas

blom
Och strö dem ut till de många,
Det gäller att älska, förr'n sol
går ned

Och skuggorna falla långa.“ *J. G.*

Om vi tänka på vår kära hädangångne, lektor Hans Pöhl, finna vi nog att denna dikt överensstämmer med hans verksamhet och liv. Han har sätt en ädel säd bland estlandssvenskarna. Mätte den gro och växa och bära rik frukt. Det som har var hans livsuppgift — att samla och odla allt svenskt — måste vi försöka att fullgöra. Han har varit i allt och allo den förenande länken. Men nu då denna kedja brustit, få vi ej stå handfallna, utan vi måste i åminnelse av hans kraft och energi och med hans optimism taga varandra i hand och sammansluta oss fastare till ett kraftigt led. Sorgen över den bortgångne skall förena oss. Vi måste sträva framåt på den väg han jämnat åt oss; vi skola gå i hans fotspår. Det är ej endast med kraft och energi, ej blott med förståndet vi kunna uppnå ett högt mål. — Nej, vi måste även hava hjärtat på rätta stället. Vårt hjärtas blom skola vi strö ut till de många. Vi skola älska, förr'n sol går ned. Vi skola bevisa varandra kärlek i vår strävan att nå det högt uppsatta målet, estlandssvenskarnas framtid. Taga vi oss verket an med uppoffrande och oegennyttig kärlek, som Hans Pöhl föregått oss med gott exempel, skola vi ha framgång och lyckas att fullborda den gärning, som Hans Pöhl med så mycken kärlek och omsorg påbörjat. Vi få ej slå oss i ro och bida på bättre tider. De komma ej. Det äro vi själva som skola skapa dem. Det skall vara en var estlandssvensk heder och plikt att försöka underlätta bördan som lagts på de män, som nu i det närmaste skola övertaga

Hans Pöhls göromål. Vi få ej låta leda oss av våra egna intressen, — bort med all egoism, då vi stå i denna goda sakens tjänst. Vi skola sträva mot idealet, — som vi säkert alla minnas att Hans Pöhl så ofta betonade, “det sanna, ädla och rätta.”

R. Pettersson.

Rikull i sorg.

En sträng har brustit i vårt lilla svenska samhälle. Ett rikt liv har slocknat och lämnat kvar ett tomrum, svårt att fylla.

Då sorgebudskapet om Hans Pöhls bortgång nådde oss, kändes det, som om tunga moln omsvept oss och höljt oss i mörker. I varje svenskt hem tålades med djupt vemod och stor saknad om den hädangångne. Man ville för sista gången visa sin tacksamhet mot den man, som förde oss genom växlande öden. Man ville visa, huru högt man skattade den avlidens livsgärning, men huru skulle detta ske. Nu var det lärarinnan M. Appelblom, som kom fram med det goda förslaget, att Rikullborna skulle samlas i sitt kapell söndagen den 26 dennes. I djupaste sorg infann man sig i det lilla templet, vilket inom kort var fullsatt. Man ville ännu en gång höra om sin trogne kämpe och hedra hans minne med en gudstjänst. Som bevis för att sorgen rådde därinne hade man överdragit altare och predikstol med svart. Det blev också den mest gripande sorgegudstjänst i Rikull och hela programmet hade valts därefter. Saknad och sorg lästes i allas ansikten, och mötets ledare grät, då han uppläste texten. Många åldringar gråto, då gamle Johan Thomson talade om Hans Pöhls barndom och personlighet. De gamla psalmerna ljödo så underligt, och man visste att i denna stund Revals svenskar även samlats — för att jordfästa den avlidne.

Läraren A. Westerberg talade om Hans Pöhls livsgärning, som åhördes under fullkomlig tystnad. Man fick höra om en fattig gosse, som blev vårt folks hövding; om en man som banade sig väg upp till en ledande ställning, enbart för att få rädda sitt folks fadernearv.

I slutet spelade orgeln „Närmare Gud till dig“, som församlingen stående åhörde, och vi

kände alla, att något hade brustit inom oss. I våra tankar ledsagade vi Hans Pöhl till hans sista vilorum. Det var det sista tack vi kunde ge honom. Med tunga sinnen vandrade man hemåt, men Rikullborna hade visat sina ädlaste och bästa tankar.

Hans Pöhl, som kämpat för „det sanna, ädla och rätta“, har ej kämpat förgäves. Hans kamp är slut, men han har sätt en ädel säd, om också i en karg jordmån, och minnet av hans verk skall i kommande tider leva i välsignelse.

Frid över kämpens minne!

Carl Blees.

Birkas i sorg.

En vecka har förflutit, sedan Birkas förkämpe gick ur tiden. Det var ett hårt slag för vårt kära Birkas, särskilt för vår husmor Ingeborg Pöhl, som är dotter till den avlidne. Hon har trots sina unga år liksom sin far uppoffrat sig i svenskhetens tjänst och har ett oerhört stort ansvar att bära såsom husmor och lärarinna vid den skola, som legat hennes far så varmt om hjärtat

Söndagen den 26 dennes, när jordfästningen ägde rum i Reval, hade vi gudstjänst på Birkas. Skolsalen var klädd i svart. På väggarna hängde kransar samt lektor Pöhls porträtt, som var inramat av en cypresskrans. Samma psalmer, som sjöngos i Reval, sjöngos även här, och några av hans barndomsvänner talade om hans livsverk.

Enligt lektor Pöhls egen önskan att få vila i svensk jord skulle han begravas på Vormsö. Birkas skulle givetvis följa den store kämpe till den sista vilan. På måndagsmorgonen begav man sig mangrant till Hapsal, dit liket förut anlant. Från Hapsal anträdde färden till Vormsö, där sorgetaget mottogs med körsång. Av den stora folkhopen, som följde lektor Pöhl till graven, förstod man hur högt älskad han varit i livet. En mängd tal hölls vid graven och efter välsignelsen och ett sista tack nedlades kransarna. Birkas kransar nedlades med orden: Birkas tackar, Birkas bävar, Birkas hoppas. Marken kännes osäker under våra fötter, när vi ej längre ha den kraftiga hand, som städse skyddat Birkas. Nu få vi estlandssvenskar och rikssvenskar hjälpas åt att fortsätta det arbete lektor Pöhl började. *Birkaseleverna.*

Minnesruna över vår avlidne förkämpe Lektor Hans Pöhl.

Sänk, o folk, din svenska fana ned på halvstång, låt den där. Vaja sakta, må du ana sorgestund i bygden är.

Kraften vikit, gått ur tiden; bruten är en järnhård arm. Arbetsdagen är förliden, svenskhets andades hans barm.

Bøj ditt huvud, bøj ditt hjärta och låt minnet bära fram. Hur han utstått sorg och smärta, då han kämpat för vår stam.

Låt hans gärning bli den stjärna, som oss manar dag och natt. Att vi må vår svenskhets värna; att den är vår högsta skatt.

Kväden sänger om bedriften, som han utfört i vårt land! Växe rosor uppå griften, skyddade av Allfar's hand!

Per Bonde.

Lektor Hans Pöhls jordfästning.

Jordfästningen av lektor Hans Pöhl ägde rum som bekant söndagen den 26 januari i Svenska S:t Mikaelsskyrkan i Reval.

Akten förrättades av prosten H. Engström. Redan en god stund, innan akten började var det äldriga templet fyllt till sista plats.

Riksdagen representerades av talmannen Einbund och regeringen av minister Hünerson; dessutom hade infunnit sig representanter för olika organisationer.

Efter jordfästningsakten följde en synnerligen rik blomsterhyllning och flera tal höllos. Särskilt må märkas talmannen Einbund, som talade synnerligen vackert och med bärande stämma om den avlidnes stora förtjänster vid uppbyggandet av den estniska staten.

Därefter framförde min. Hünerson regeringens avskedshälsning och tack för trofast arbete. Därefter talade en mängd representanter för olika organisationer, bland vilka särskilt må nämnas Herr. M. Westerblom, som nedlade S. O. V:s krans Tysk-svenska blockets representant hr. Hasselblatt och repr. för Kristliga folkpartiet hr. Raudkepp.

Kransar nedlades av regeringen, riksdagen S. O. V., Svenska folkförbundet, Riksföreningen för svenskhets bevarande i utlandet, S:t Mikaelsförsamlingens kyrkoråd Svenska kyrkans mission-

styrelse, Uppsala samt från skolor och privata personer.

Från kyrkan fördes liket till riksdagshuset och därifrån förbi Kommersgymnasiet, där den bortgångne under ett par decennier verkat som lärare, därifrån förbi hemmet till järnvägsstationen, varifrån färden anträdde till Hapsal.

Närmare beskrivning av fortsättningen, från Hapsal, återfinnes på annat ställe i detta nr.

Riksdagen.

I anledning av lektor Pöhls frånfälle har närmaste svenske kandidat hr. Mattias Westerblom blivit kallad att inträda i riksdagen.

Tyskarna, med vilka vi ingingo valblock vid senaste riksdagsval, hava visat sig som fullständiga gentlemen, och deras tre män som, stodo emellan hr. Pöhl och hr. Westerblom, ha alla trätt tillbaka till förmån för svenskarna. Tyskarna ha härigenom självmant givit sig det vackraste vitsord. En handling, värdig germaner.

Brev från Roslep (i Rikull).

Långt bort till Estlands s. a. s. svenska vrå har underrättelsen nått om, att dödens lie avmejat en bland oss tyvärr så fåtaliga svenskar här i landet. Vi ha förlorat Hans Pöhl! Tror knappast, att det bland svenskarna här finnes någon, som inte kände honom, om inte personligen så dock till namnet, ty han var tidens yppersta man, han var svenskfolkets far och vän.

Stod han ej alltid oss till tjänst både i råd och dåd? Var han icke svenskhetsens representant i Estland? Ja en stor förlust har drabbat oss! Var skola vi finna maken till honom? Ack, att han skulle gå bort just i sina bästa dar, då han ännu länge kunnat leva för sina barn, sin maka och svenska folket. Ack, att det skulle vara just han!

Vila lugnt, vår far och vän, i dödens kalla famn!

Roslep d. 26 I 30

Carin Häverty.

Fil. mag.

Brev till red.

Även i utlandet har lektor Pöhls frånfälle väckt förstämning och deltagande. Sålunda skriver föreståndarinnan för Borgå folkskolaskola i Finland den för oss välbekanta frk. Dagmar von Essen

i ett brev till redaktionen bl. a. följande, som red. tar sig friheten citera:

„I anledning av Lektor Pöhls bortgång tillåter jag mig framföra ett djupt beklagande av den stora förlust detta innebär för stamfränderna där. Vi svenskar känna här för Eder varmt i denna motgång, vi veta ju vad en Man på sin post betyder för fronten i Österled. — En hövding har lämnat denna gång sitt kommando, en fura, som vuxit stark i stormen på öarnas karga jord, har fallit, men hans röst skall leva kvar i hans gärning, ty de frön hans krona strött har slagit rot i hembygdens hjärta. Åra över hans minne . . .!“

Rättelse.

Härmed ber jag få underrätta Kustbons läsekrets om, att jag tills i dag ännu icke blivit ådömd några som helst böter och att hr. Vikströms påståenden i Kustbon nr. 48 sakna all grund.

Med utmärkt högaktning

J. Berggren.

Orkan driver en träskonare tvärs över Atlanten.

En spännande odysse förtäljes om den lilla newfoundländska kustskonaren Neptune II, som nyligen anlände till Isle of Mull på Skotlands västkust efter att ha av storm förts tvärs över Atlanten från St Johns, en distans på 2,600 nautiska mil. Neptune II befann sig den 18 november 30 mil från New Foundlands kust, där en orkan utbröt och förde fartyget ut på öppna havet över berg av brottsjöar allt längre från hemkusten. I 48 dagar och nätter kämpade kapten Barbour och hans fyra män med biträde av skonarens sex passagerare, av dem en, dam, mot den övermäktiga orkanen och sjön. Ingen väntade att någonsin mera se land. Kaptenen hade ingen aning om, var fartyget befann sig. Då detsamma var lastat med livsmedel och frukt var det ingen brist på föda, men däremot var tillgången på vatten så knapp, att endast mycket små rationer därav kunde utdelas. Av passagerarna, vilka skulle vara hemma till julen, äro några mycket medtagna av den svåra resans ansträngningar men hoppas snart återfå krafterna under den goda skotska vården.

Den lilla träseglaren är illa medfaren ovan däckat men är tät och manöverduglig. Neptune II byggdes i Danmark 1920 och tillhör Job Seal Fishery Comp. i St Johns.

Röd propaganda bland barnen.

I Petersburg har sammansträtt en internationell konferens för röd barnuppfostran. I konferen-

sen deltaga 300 delegerade. Konferensens syfte är att diskutera medlen för en ökning av den kommunistiska agitationen bland barnen i alla länder, berätta rådstidningarna.

Finland förstärker effekten av förbudslagen. Inrikesministern föreslår att överföra förbudslagens övervakning från tullen till inrikesministeriet. Motsvarande lagförslag

inlämnas till riksdagen under februari månad. Dessutom vill man bygga 8 snabbgående motorkryssare, beväpnade med kanoner. En enda sådan motorkryssare kommer att kosta c:a 2 miljoner finska mark. En äldre marinofficer kommanderas till Frankrike för att studera gränsbevakningen därstädes.

HANSA

STOCKHOLM

Aktiekapital och reservfond
Kr. 6.000.000

FÖRSÄKRING

Avdelningskontor i Reval:
S. Karja 7.

Mc CORMICK-DEERING INTERNATIONAL

LANTBRUKSMASKINER
BRUKET BÄST - I LÅNGDEN BILLIGAST
BEGÄR KATALOGER!

AKTIEBOLAGET
INTERNATIONAL HARVESTER Co.
NORRKÖPING - MALMÖ

RESTAURANT DAMBERG
MATSALEN I TR. STOCKHOLM. REKOMMENDERAS
Beställningar av bord N. 12911. N. 6285.

STADSHOTELLET

MOTALA

rekommenderas. 1sta klass restaurant och festvåning. Bekväma och trevliga resande rum. Telefon: Namnanrop. (1778)

SVENSKA BOMULLSFLAGGOR
till utlandet direkt från fabriken. Inom Sverige genom handlande i branschen.
Gefle Manufaktur A.-B. STRÖMSBRO

SHELL

BENSIN OCH SMÖRJOLJOR

använder varje ekonomisk motorman
SVENSK-ENGELSKA MINERALOLJE A.-B

Vid besök i Norrtälje rekommenderas
Stadshotellet
Innehavare Direktör B. O. Lagermark
Musik under sommarmånaderna.

Reserverad annonsplats

HÔTEL ATLANTIC

Stockholms modernaste, tystaste och komfortablaste hotell.
Fullständiga toilettrum med bad till varje rum och dubletter.
Förstklassig Restaurant.
Moderata priser.
Dans måndag och fredag.

„Besök Borås“

De Förenade Spetsfabrikernas Försäljningslokal
Tel. 771-03 Grevturgatan 13
(Hörn-butiken) NORR 19203
Specialatlar för spetsar och Broderier. — Rikt urval av Väststenspetsar. Motiv och Krugar. Beställningar å linneutstyrlar. Order till landsorten expedieras omgående.

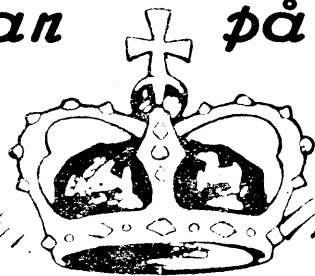
Skandinaviska Kreditaktiebolaget

Göteborg Stockholm Malmö
Avdelningskontor över hela landet. Egna fonder Kr. 182.000.000. Telegrafadress Kreditbolaget.

MILITÄR EKIPERINGS A.-B. (MEA)

Hamngatan 3A STOCKHOLM Norrmalmstorg
Rekommenderar sina förstklassiga färdiga HERRKLÄDER, HERR- & DAMSKRÄDDERI. Uniforms- och Sportartiklar för segling, ritt, automobilsport etc. etc.

Kronan på verket

är K. F:s smörblandade margarin, som innehåller minst 20 procent runmärkt mejerismör, vilket finnes anmärkt på varje paket.

Den Gyllene Freden
Vid Järntorget, Stockholm
Riks 80 29.

Kinna.
Fredriksson & Abrahamsson, Kinna
Tillverkar och försäljer:
GARDINER, BOMULLS-, YLLE- & LINNEVÄVNADER samt YLLETRIKÅ

Jönköpings stads och läns sparbank
Stiftad 1831.
Huvudkontor i JÖNKÖPING. Avdelningskontor Jönköping, Huskvarna, Norrahammar, Smålands Taberg.

STORA HOTELET, Linköping.

Innehavare Fru JENNY KLINGBOM.
Post-, telegram- & telefonadress: Stora Hotellet Linköping. Intern. hotellcode. 38 rum med 50 bäddar. PRISER: Enkelrum från 5.— kr. Dubbelrum fr. 10.— kr. Lunch fr. 2:50 kr. Middagar 3.— kr. Supé fr. 3.— kr. Sprit — Vin — Öl.

Bierstugan i Spångbacken, Norrköping.
Rekommenderar sina väl tempererade maltdrycker.

CARL FREDRIKS BIERSTUGA
Hantverkaregatan 17.
NORRKÖPING
REKOMMENDERAS.